

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Olsztynie

LOL.410.005.01.2017
P/17/048

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Olsztynie
ul. Artyleryjska 3e, 10-165 Olsztyn
T +48 89 678 82 00, F +48 89 678 82 30
lol@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-69, 10-950 Olsztyn

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/17/048 – Utrzymanie i eksploatacja sieci wodociągowych w miastach
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie
Kontrolerzy	1. Anna Brewka, doradca techniczny, upoważnienie do kontroli nr LOL/62/2017 z dnia 16 maja 2017 r. 2. Henryk Dykty, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOL/85/2017 z dnia 7 lipca 2017 r.
Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta Działdowo (dalej: „UM” lub „Urząd”).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Grzegorz Mrowiński, Burmistrz Miasta Działdowo (dalej: „Burmistrz”). (dowód: akta kontroli str. 1-4)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości¹, działania Burmistrza na rzecz zapewnienia mieszkańcom dostawy wody o odpowiedniej jakości, w dostatecznej ilości oraz pod wystarczającym ciśnieniem w latach 2015-2017 (I kwartał).

Podstawą pozytywnej oceny było właściwe przygotowanie pod względem organizacyjnym i finansowym do realizacji zadań w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę. W tym celu utworzono Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Działdowie Sp. z o.o. (dalej: „PGKiM” lub „Spółka”), które odpowiadało m.in. za pobór i uzdatnianie wody oraz za utrzymanie i rozbudowę infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej. Mieszkańcom Działdowa zapewniono dostawę wody wodociągowej należytej jakości oraz w odpowiedniej ilości i pod odpowiednim ciśnieniem. W sposób rzetelny weryfikowano wnioski PGKiM dotyczące zatwierdzenia i uchwalenia przez Radę Miasta Działdowo taryf za zbiorowe zaopatrzenie w wodę.

Nieprawidłowości dotyczyły natomiast:

- nieegzekwowania od PGKiM wywiązania się z obowiązku niezwłocznego informowania o wszystkich awariach sieci wodociągowej, o podjętych i zaplanowanych działaniach naprawczych oraz o wynikach badań jakości wody w przypadkach wystąpienia sytuacji, w których wystąpiły okoliczności mogące ją pogorszyć,
- niewywiązania się z obowiązku informowania mieszkańców o jakości wody do spożycia z uwzględnieniem obszaru gminy, na który dostarczano wodę podlegającą badaniom.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Zapewnienie powszechnego dostępu do sieci wodociągowej

1.1. W latach 2015-2017 (I kwartał) usługi w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę prowadziło na terenie Działdowa PGKiM, którego zakres działania, jako spółki prawa handlowego² ze 100-procentowym udziałem Gminy Miasto Działdowo (dalej „Miasto”), obejmował m.in.:

- pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody,
- odprowadzanie oczyszczonych ścieków,
- zbieranie odpadów innych niż niebezpieczne,
- odzysk surowców i materiałów segregowanych,
- roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych,
- roboty związane z budową rurociągów przesyłowych i sieci rozdzielczych,
- wykonywanie instalacji wodno-kanalizacyjnych, ciepłych, gazowych i klimatyzacyjnych.

Miasto przekazało PGKiM sieć wodociągową, wchodzącą m.in. w skład kapitału założycielskiego Spółki (o wartości 1.355,22 tys. zł). Zgodnie z uchwałami Rady Miasta Działdowo³ w sprawie wniesienia na kapitał Spółki nakładów na inwestycje w zakresie budowy m.in. sieci wodociągowej, Burmistrz Miasta przekazał (na podstawie aktów notarialnych z dnia: 3 października 2003 r., 1 czerwca 2006 r., 23 sierpnia 2007 r. oraz 26 sierpnia 2010 r.) sieć wodociągową o łącznej wartości 587,81 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 5-6)

Według danych z ewidencji środków trwałych, na dzień 25 maja 2017 r. Miasto dysponowało siecią wodociągową o łącznej wartości 125,69 tys. zł, w tym:

- 88,98 tys. zł – stanowiła wartość sieci o długości 416 m na terenie oczyszczalni ścieków, którą wraz z innymi obiektami i urządzeniami wchodzącymi w jej skład, przekazano Spółce umową użyczenia z dnia 22 maja 2015 r. Miasto zezwoliło PGKiM na bezpłatne używanie nieruchomości oraz środków trwałych wymienionych w załączniku do umowy, zaś PGKiM zobowiązało się do ponoszenia wszelkich kosztów związanych z utrzymaniem i eksploatacją przedmiotu użyczenia. Umowa ta została zawarta na okres od 1 czerwca 2015 r. do 31 maja 2018 r.
- 36,71 tys. zł – wartość wodociągu o długości 174 m wraz z trzema hydrantami w ul. Żwirki i Wigury, wybudowanego wraz z siecią kanalizacji sanitarnej w ramach zadania inwestycyjnego „Stworzenie warunków dla inwestorów poprzez uzbrojenie terenów na osiedlu Lidzbarska w Działdowie, dofinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego⁴. W dniu 1 sierpnia 2012 r. Burmistrz zawarł, na okres 5 lat, umowę użyczenia, przekazując PGKiM w bezpłatne używanie urządzenia i sieci wybudowane w ramach ww. zadania inwestycyjnego. PGKiM zobowiązał się m.in. do ponoszenia wszelkich kosztów związanych z utrzymaniem i eksploatacją urządzeń oraz do stosowania obowiązującego „Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków”

² Akt notarialny z 28 grudnia 1994 r. o przekształceniu komunalnego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Działdowie oraz utworzenia spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

³ Uchwały z dnia 21 marca 2000r., 30 grudnia 2003 r., 8 lutego 2007 r. i 5 sierpnia 2010 r.

⁴ W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013

i obowiązujących „Taryf zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków”.

Jak pisał Burmistrz, *urządzenia wodociągowe znajdujące się w ul. Żwirki i Wigury musiały pozostać własnością Miasta, gdyż w warunkach umowy o dofinansowanie zadania inwestycyjnego dotyczącego modernizacji tej ulicy ze środków unijnych, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013, wprowadzono zapisy o tzw. trwałości projektu. W okresie trwałości projektu sieć wodociągowo-kanalizacyjna nie może zmienić właściciela. Sieć wodociągowa znajdująca się na terenie oczyszczalni ścieków stanowi integralną część całego obiektu przekazanego PGKiM w nieodpłatne użyczenie.*

(dowód: akta kontroli str. 7-19 i 227-229)

Zarząd Miasta Działdowo wydał, w dniu 9 maja 2002 r., decyzję w sprawie udzielenia zezwolenia PGKiM na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków w Działdowie na czas nieoznaczony. We wniosku PGKiM, który wpłynął do UM w dniu 25 marca 2002 r., Spółka wykazała, iż w zakresie zaopatrzenia w wodę dysponuje m.in.:

- stacją uzdatniania wody (dalej: „SUW”),
- ujęciem wody składającym się z ośmiu studni głębinowych zlokalizowanych w sąsiedztwie terenu zagospodarowania SUW⁵,
- siecią wodociagową na terenie miasta (łącznie 51.280 mb).

W zezwoleniu określono wymagania, o których mowa w art. 18 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków⁶ (dalej: „uzzw”), w tym m.in. zobowiązano PGKiM do prowadzenia systematycznej kontroli jakości dostarczanej wody, prowadzenia ewidencji awarii oraz ich zasięgu i czasu usuwania, niezwłocznego przystępowania do usuwania skutków awarii, przedkładania wraz z rocznym sprawozdaniem finansowym informacji o występujących awariach, realizacji skarg i wniosków, jakości usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę.

(dowód: akta kontroli str. 20-33)

Starosta Działdowski, decyzją z 30 grudnia 2014 r., udzielił PGKiM pozwolenia wodnoprawnego w zakresie poboru wód podziemnych (ważne do dnia 30 grudnia 2035 r.) oraz w zakresie odprowadzania wód popłucznych (do 30 grudnia 2025 r.) Pozwolenie dotyczyło poboru wód z ośmiu studni głębinowych usytuowanych na terenie Działdowa, ujmujących czwartorzędową warstwę wodonośną w wielkości: Q średnio dobowe – 4.130 m³/d, Q maksymalne roczne – 1.507.450 m³/rok. W ww. decyzji stwierdzono wygaśnięcie pozwolenia wodnoprawnego Starosty Działdowskiego z dnia 14 kwietnia 2004 r. – na pobór wód podziemnych oraz pozwolenia z 26 października 2004 r. – na wprowadzanie ścieków ze stacji uzdatniania wody w Działdowie do rowu melioracyjnego.

(dowód: akta kontroli str. 34-41)

1.2. Zgodnie z obowiązującym regulaminem organizacyjnym Urzędu⁷, zadania dotyczące nadzoru nad prawidłowym funkcjonowaniem dostaw wody należały do Wydziału Gospodarki Komunalnej, Mieszkaniowej i Nadzoru Właścicielskiego (dalej: „Wydział GKW”). Komórka ta odpowiadała także za opracowanie i aktualizację polityki właścicielskiej w odniesieniu do spółek prawa handlowego z udziałem Miasta.

⁵ wraz z pozwoleniem wodnoprawnym z 22 marca 1994 r. wydanym dla Spółki na okres 10 lat przez Urząd Wojewódzki w Ciechanowie.

⁶ j.t. Dz. U. z 2017 r. poz. 328

⁷ Wprowadzonym zarządzeniem Burmistrza nr 67/216 z dnia 20 czerwca 2016 r.

Do zadań Wydziału Gospodarki Przestrzennej i Planowania Inwestycji (dalej: „Wydział GPI”) należało m.in.: kształtowanie i realizacji polityki przestrzennej na terenie miasta, sporządzanie i aktualizacja studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta, sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta.

(dowód: akta kontroli str. 42-63)

W latach 2014-2016, w Urzędzie zatrudnionych było od 77 do 71 osób, w tym od 5-4 osób w wydziale GWK oraz 7 w Wydziale GPI. Według stanu na 25 maja 2017 r. sprawami związanymi z zaopatrzeniem w wodę zajmowały się trzy osoby:

- Naczelnik Wydziału GWK⁸, który zgodnie z obowiązującym zakresem czynności odpowiadał m.in. nadzór i kontrolę wykonywania zadań wynikających z przepisów ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę oraz w ramach nadzoru właścicielskiego m.in. za analizowanie rocznych informacji opracowywanych przez spółki prawa handlowego z udziałem Miasta.
- Naczelnik Wydziału GPI⁹, odpowiedzialny m.in. za inicjowanie rozwoju infrastruktury miejskiej dla potrzeb rozwoju gospodarczego, weryfikację rocznego planu rzeczowo-finansowego inwestycji miejskich oraz rocznych i wieloletnich planów remontów i modernizacji infrastruktury miejskiej.
- Podinspektor w wydziale GPI¹⁰ – za udział w sporządzaniu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

(dowód: akta kontroli str. 64-84)

W latach 2015-2017 (I kwartał), Działowo liczyło od 21.210 do 20.947 mieszkańców. W okresie tym, wszyscy mieszkańcy mieli możliwość korzystania ze zbiorowego zaopatrzenia w wodę. Wszystkie nieruchomości zabudowane budynkami mieszkalnymi były przyłączone do sieci wodociągowej. I tak, wg stanu na koniec:

- 2014 r. - spośród 5.670 nieruchomości 2.825 stanowiły nieruchomości mieszkaniowe, zaś 2.845 nieruchomości inne niż mieszkaniowe, z tego 1.954 (69%), było podłączonych do sieci wodociągowej,
- 2015 r. - spośród 5.685 nieruchomości 2.839 stanowiły nieruchomości mieszkaniowe, zaś 2.846 inne nieruchomości, z tego 1.960 (69%) było podłączonych do sieci wodociągowej,
- 2016 r. - spośród 5.773 nieruchomości 2.898 stanowiły nieruchomości mieszkaniowe, zaś 2.875 inne nieruchomości, z tego 2.397 (83%) było podłączonych do sieci,
- I kwartału 2017 r. - spośród 5.864 nieruchomości 2.970 stanowiły nieruchomości mieszkaniowe, zaś 2.894 inne nieruchomości, z tego 2.382 (82%) podłączono do sieci wodociągowej.

Jak podał Naczelnik Wydziału GWK, *wśród nieruchomości nie podłączonych do sieci wodociągowej znajdowały się m.in. nieruchomości położone na terenach nieprzewidzianych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego do zabudowy, nieruchomości rolne oraz obiekty magazynowe wielkopowierzchniowe.*

(dowód: akta kontroli str. 85-88 i 191-192)

W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Działowo¹¹ (dalej: „Studium”), w części dotyczącej kierunków rozwoju infrastruktury

⁸ wykształcenie wyższe (politologia) wraz ze studiami podyplomowymi (zarządzanie nieruchomościami)

⁹ wykształcenie wyższe (budownictwo) oraz studia podyplomowe (przygotowanie pedagogiczne)

¹⁰ wykształcenie wyższe (ochrona środowiska)

technicznej ustalono, że podstawowym źródłem zaopatrzenia miasta w wodę będą istniejące komunalne ujęcia wód podziemnych oraz działająca stacja uzdatniania wody. Kierunki rozbudowy sieci wodociągowej określono na rysunku Studium. Wskazano, że istniejące odcinki rur cementowo-azbestowe (dalej: „AC”) należy sukcesywnie przeznaczać do wymiany.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Działdowo¹² (dalej: „mpzp”) obowiązujący w badanym okresie, w części dotyczącej infrastruktury stanowił m.in., że zaopatrzenie w wodę realizowane jest w oparciu o istniejącą sieć z możliwością jej rozbudowy, zaś ochroną objęto wszystkie ujęcia wody zgodnie z obowiązującymi przepisami. W załączonym do mpzp studium branżowym w zakresie wody, kanalizacji sanitarnej i kanalizacji deszczowej z września 2000 r.¹³ wskazano m.in., iż w celu poprawy pracy sieci wodociągowej należy:

- wymienić rury azbestowo-cementowe na rury PCV na osiedlu Ogródki (ok. 4 km),
- przebudować sieć z rur A-C na PCV w ulicy:
  - Leśnej (ok. 600 m) - zwiększając ich średnicę na potrzeby istniejącej i projektowanej zabudowy,
  - Kopernika, Słonecznej i Grunwaldzkiej (ok. 600 m),
  - Kajki, Kolejowej i Wyspiańskiego (ok. 450 m),
  - Traugutta i Reymonta (ok. 750 m) – zwiększając średnicę na potrzeby istniejącej i projektowanej zabudowy.
- spiąć wodociąg o przekroju 150 mm w ulicy Korcza.

(dowód: akta kontroli str. 89-124)

Jak podał Burmistrz, *podczas corocznych spotkań z mieszkańcami informowano o realizowanych i planowanych zadaniach inwestycyjnych i modernizacyjnych, w tym związanych z siecią wodociągowo-kanalizacyjną. Wszystkie te zadania były realizowane ze środków własnych PGKiM.*

(dowód: akta kontroli str. 140-154 i 227-229)

W okresie objętym kontrolą obowiązywały dwa Wieloletnie plany rozwoju i modernizacji sieci wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych (dalej: „Wieloletni plan”), tj.:

- na lata 2014-2015, który wpłynął do Urzędu 14 marca 2014 r. i został zatwierdzony uchwałą Rady Miasta Działdowo z dnia 24 kwietnia 2014 r.
- na lata 2016-2020, który wpłynął do Urzędu 15 marca 2016 r. i został uchwalony 25 kwietnia 2016 r. Rada Miasta na podstawie wniosku PGKiM z 15 marca 2017 r. uchwałą z 30 marca 2017 r. zatwierdziła aktualizację ww. planu.

Obowiązujące Wieloletnie plany spełniały wymagania określone w art. 21 uzw, tj. były zgodne z kierunkami rozwoju miasta określonymi w studium, ustaleniami mpzp oraz z zezwoleniem na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków.

Burmistrz nie zgłaszał uwag do projektów ww. planów i w uzasadnieniach do uchwał zatwierdzających te plany (wraz z aktualizacją) wskazał iż spełniają one wymogi ww. ustawy i wnosił o podjęcie uchwały w zaproponowanej przez PGKiM formie.

(dowód: akta kontroli str. 125-127)

¹¹ Przyjętym uchwałą Rady Miasta z dnia 29 czerwca 2000 r. tekst ujednoczony – zawierający zmiany wprowadzone w latach 2007, 2011, 2013 i 2016 - zatwierdzony uchwałą Nr XIX/173/16 Rady Miasta z dnia 28 czerwca 2016 r.

¹² Przyjętym uchwałą Rady Miasta z dnia 24 maja 2002 r. Zmiany do mpzp wprowadzono uchwałą Rady Miasta z 13 września 2007 r., 28 września 2009 r., 10 listopada 2011 r. i 9 października 2014 r.

¹³ o którym mowa w § 17 pkt 6 (podstawa opracowań mpzp) uchwały Rady Miasta Działdowo z dnia 24 maja 2002 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Działdowo.

Źródłem finansowania inwestycji ujętych w ww. Wieloletnich planach były środki własne PGKiM. W latach 2015-2017 (I kwartał), spośród sześciu zadań dotyczących sieci wodociągowych ujętych na ten okres: jedno – rozbudowa sieci wodociągowej w ul. Traugutta zostało zrealizowane w 2016 r. i jedno – modernizacja sieci wodociągowej w ul. Marii Skłodowskiej-Curie, zaplanowane na rok 2017, było w trakcie realizacji. Pozostałe trzy zadania¹⁴ dotyczące rozbudowy i budowy sieci wodociągowych (na osiedlu Polna o długości 1100 mb, w ul. Sikorskiego od długości 400 mb oraz odcinka łączącego ul. Dębową i Sosnową – 130 mb) nie zostały zrealizowane, a jedno dotyczące modernizacji komory zasuw w SUW zrealizowano jako zadanie remontowe.

Jak wyjaśnił Burmistrz, w związku z koniecznością wykonania w 2015 r. przez PGKiM innych zadań (wymiana fragmentów sieci wodociągowo-kanalizacyjnej znajdujących się w zasięgu dróg remontowanych w tym okresie przez Zarząd Dróg Wojewódzkich), odstąpiono od realizacji ww. zadań. Odstąpiono także od wprowadzenia zmian do Wieloletniego planu, gdyż trwały już prace nad nowym Wieloletnim planem na lata 2016-2020.

(dowód: akta kontroli str. 128-163 i 227-229)

W okresie objętym kontrolą obowiązywał regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków (dalej: „regulamin dostarczania wody”) zatwierdzony uchwałą Rady Miasta z dnia 29 grudnia 2005 r., wraz ze zmianami wprowadzonymi (na wniosek PGKiM z 27 stycznia 2011 r.) uchwałą z 28 kwietnia 2011 r. Zgodnie z art. 19 ust. 2 uzzw określał on prawa i obowiązki PGKiM w zakresie dostarczania wody. Rada Miasta Działdowo, uchwałą z dnia 28 kwietnia 2011 r., zatwierdziła zmiany do ww. regulaminu, które dotyczyły m.in. doprecyzowania warunków i trybu zawierania umowy z odbiorcami, określenia warunków likwidacji przyłącza do sieci oraz zapisów o warunkach usuwania awarii przyłącza na terenie posesji odbiorcy usług.

Wojewoda Warmińsko-Mazurski, w rozstrzygnięciu nadzorczym z dnia 1 czerwca 2011 r., stwierdził nieważność ww. uchwały w części dotyczącej zapisu „Przedsiębiorstwo nie jest zobowiązane do odtworzenia nawierzchni gruntu, trwałych nasadzeń lub zabudowy”. Dotyczyło to miejsca po awarii przyłącza na terenie posesji odbiorcy. Wskazał, iż Rada nie może wprowadzić regulacji związanych z wyłączeniem lub ograniczeniem odpowiedzialności określonych podmiotów za szkody mienia powstałe w trakcie ich działalności gospodarczej.

Uchwała z 28 kwietnia 2011 r., wraz z rozstrzygnięciem nadzorczym wojewody stwierdzającym jej nieważność we wskazanej części, została opublikowana na stronach Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu.

(dowód: akta kontroli str. 164-183)

Burmistrz sprawował kontrolę nad działalnością PGKiM w ramach nadzoru nad spółką gminną¹⁵, a także korzystając z uprawnień wynikających z art. 18e uzzw. Ostatnią kontrolę w PGKiM, w zakresie zgodności wykonywanej działalności z udzielonym zezwoleniem na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków (decyzja z 9 maja 2002 r.), przeprowadzono w dniu 31 października 2014 r. W trakcie kontroli sprawdzono dokumentację za lata 2011-2013 dotyczącą skarg i wniosków, ewidencji awarii oraz ich zasięgu i czasu usuwania, ewidencję i archiwum sprawozdań z kontroli przeprowadzanych w PGKiM oraz warunki i tryb zawierania umów z odbiorcami. W wyniku tej kontroli

¹⁴ Wszystkie zaplanowane na 2015 r.

¹⁵ Na podstawie art. 77 i art. 79 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1829)

sporządzono protokół, w którym sformułowano jedno zalecenie dotyczące prowadzenia odrębnego rejestru skarg i wniosków.

(dowód: akta kontroli str. 184-189)

Ocena
cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Niezawodność dostarczania wody w wystarczającej ilości i pod odpowiednim ciśnieniem

Opis stanu
faktycznego

2.1. Funkcjonująca na terenie Miasta, wg stanu na dzień 31 marca 2017 r., sieć wodociągowa (66,8 km) zbudowana była głównie z rur żeliwa szarego (33,01 km, tj. 49,4% sieci) w wieku powyżej 31 lat (w tym 12,96 km w wieku od 31 do 40 lat i 29,5 km – powyżej 40 lat) oraz z rur PCV (26 km, tj. 38,9%) w wieku do 30 lat (17,6 km poniżej 20 lat i 8,4 km – w wieku od 21 do 30 lat). Na terenie Działdowa funkcjonowały także ponad 40-letnie fragmenty sieci wodociągowej wykonane z rur stalowych (0,14 km) i z rur azbestowo-cementowych (5,65 km).

Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane¹⁶ w art. 62 ust. 1 nałożyła na właścicieli lub zarządców obowiązek przeprowadzania okresowych kontroli obiektów budowlanych.

Jak podał Naczelnik Wydziału GKW, *Urząd nie dysponował danymi:*

- *w zakresie wykonywania przez PGKiM kontroli sieci wodociągowo-kanalizacyjnej oraz prowadzenia monitoringu tej sieci. Bieżąca kontrola i monitoring sieci należy do zadań PGKiM, dlatego też Urząd nie gromadził ww. informacji. Urządzenia wodociągowe oraz sieć wodociągowa i kanalizacyjna oraz obiekty budowlane związane z działalnością Spółki stanowią jej własność lub zostały jej przekazane w użyczenie.*
- *odnośnie corocznych strat wody wodociągowej. Informacje o stratach wody wodociągowej były przedstawiane przez Prezesa PGKiM na posiedzeniach komisji Rady Miasta poprzedzających prace nad zatwierdzeniem proponowanych przez Spółkę taryf dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków. Ze strony Urzędu nie przeprowadzono w badanym okresie analiz i rachunków ekonomicznych dotyczących ograniczenia strat wody.*

Według informacji przedstawionej przez Prezesa Zarządu PGKiM (na posiedzeniach Rady Miasta Działdowo) dotyczącej struktury zużycia wody w 2014 r., 2015 r. i 2016 r. – błędy pomiarowe i straty stanowiły odpowiednio 13,7%, 8,6% i 7% wydobytej wody.

(dowód: akta kontroli str. 190-196)

W okresie objętym kontrolą, jak podał Naczelnik Wydziału GKW, *działania podejmowane przez burmistrza w celu wsparcia PGKiM na rzecz ograniczenia strat wody w sieci wodociągowej polegały na promowaniu, zalecaniu i wskazywaniu PGKiM różnych rozwiązań w tym zakresie. Urząd nie podejmował innych działań w tym zakresie, gdyż nie było takiej potrzeby. Zadania te wykonywała Spółka w ramach własnych działań, natomiast Urząd, planując i realizując różne inwestycje drogowe (remont nawierzchni), uwzględniał także wymianę i modernizację sieci wodociągowej i kanalizacyjnej znajdującej się w tych drogach.*

(dowód: akta kontroli str. 191-192)

2.2. Urząd nie posiadał danych dotyczących liczby awarii sieci wodociągowej w latach 2015-2017 (I kwartał). W badanym okresie, odnotowano sześć przypadków

¹⁶ Dz. U. z 2016 r. poz. 290 ze zm.

(po trzy w 2015 i 2016 r.), w których w związku z koniecznością usunięcia awarii PGKiM wystąpiło do Burmistrza o zezwolenie na zajęcie pasa drogowego. We wszystkich tych przypadkach, w dniu złożenia wniosku lub w dniu następnym Burmistrz wydał zezwolenie na prowadzenie robót w pasie drogowym.

Jak podał Naczelnik Wydziału GKW, informacje o awariach sieci wodociągowej były przekazywane Burmistrzowi przez PGKiM głównie telefonicznie¹⁷, w godzinach pracy Urzędu. Zgłoszenia te nie były ewidencjonowane i dotyczyły jedynie przypadków związanych z koniecznością czasowego ograniczenia dostaw wody. Urząd nie otrzymywał w tym zakresie pisemnych informacji z PGKiM. Jedynie w przypadku, gdy usunięcie awarii wiązało się z koniecznością zajęcia pasa drogowego, Urząd otrzymywał pisemny wniosek PGKiM o wydanie zgody na jego zajęcie. W badanym okresie nie odnotowano przypadków długotrwałej (trwającej ponad dobę) przerwy w dostawie wody oraz awarii związanych z niedostatecznym ciśnieniem wody w sieci lub zbyt małą ilością wody.

(dowód: akta kontroli str. 191-192 i 197-204)

W rocznych sprawozdaniach z działalności PGKiM za lata 2015 i 2016 podano, iż dostawy wody do odbiorców były wstrzymane odpowiednio 23 i 22 razy, w tym odpowiednio dziewięć oraz trzynaście przypadków związanych było z awarią sieci, a siedem i dziewięć - z awarią przyłączy. Pozostałe przypadki wstrzymania dostaw wody spowodowane były pracami inwestycyjnymi.

(dowód: akta kontroli str. 205-224)

W latach 2014 – 2017 (I kwartał) Burmistrz nie podejmował działań na rzecz zmniejszenia awaryjności sieci wodociągowej.

Jak podał Naczelnik Wydziału GKW, w ramach zadań inwestycyjnych „Przebudowa ulicy Skłodowskiej na odcinku od Placu 1-go Maja do ulicy Pocztowej wraz z infrastrukturą” oraz „Przebudowa ciągu komunikacyjnego Skłodowskiej-Curie-Chopina-Grunwaldzka”, realizowanych przez Miasto w latach 2016 i 2017, równoległe zadania realizowało PGKiM. W celu wyeliminowania ewentualnych awarii sieci wodociągowej Spółka realizowała zadania związane z wymianą i modernizacją sieci wodociągowej oraz przyłączy do nieruchomości, pokrywając te koszty ze środków własnych. W okresie objętym kontrolą, nie podejmowano działań wspierających PGKiM w celu zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego wody (w związku z awariami), gdyż nie było takiej potrzeby. Należało to do zadań Spółki.

(dowód: akta kontroli str.191-192 i 225-226)

Burmistrz wyjaśnił, że aby zapewnić dobry stan sieci wodociągowej, każdorazowo w przypadku realizowania np. inwestycji drogowych, PGKiM informowane było o możliwości lub konieczności wymiany (modernizacji) urządzeń sieci znajdujących się na obszarze objętym inwestycją. W latach 2015-2017 nie odnotowano w tym zakresie utrudnień lub problemów we współpracy z PGKiM.

(dowód: akta kontroli str. 227-229)

Ocena
częstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

¹⁷ Według ewidencji awarii prowadzonej przez PGKiM w 2015 r. było 23 takie zgłoszenia, 22 – w 2016 i 8 do 31 marca 2017 r.

3. Zapewnienie wymaganej jakości wody

3.1. W Urzędzie brak było informacji odnośnie miejsc i częstotliwości poboru przez PGKiM prób wody z sieci wodociągowej. W latach 2015-2017 (I kwartał) nie gromadzono informacji o okolicznościach mogących spowodować zmianę jakości wody wodociągowej, w tym jej pogorszenia np. w wyniku awarii sieci lub wymiany instalacji wodociągowych.

Jak podał Naczelnik Wydziału GKW – Urząd nie gromadził ww. informacji, gdyż nie było takiej potrzeby. Do zadań Spółki należało m.in. eksploatacja i zabezpieczanie ujęć wody, sieci przesyłowych stacji uzdatniania wody, usuwanie awarii oraz dbałość o utrzymanie jakości wody. W latach 2015-2017 (I kwartał) nie odnotowano przypadków przekroczenia parametrów jakości wody określonych w rjws.

(dowód: akta kontroli str. 230-231)

3.2. W latach 2015-2017 (I kwartał) Burmistrz otrzymał od Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Działdowie (dalej: „PPIS”) łącznie 33 oceny¹⁸ jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi z wodociągu publicznego w Działdowie. We wszystkich przypadkach w ocenach tych stwierdzono przydatność wody do spożycia.

(dowód: akta kontroli str. 232-237)

W badanym okresie Burmistrz otrzymał z PPIS, na podstawie § 19 ust. 4 pkt 1 rjws, dwie okresowe oceny jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi z wodociągu publicznego Działdowo, tj. z dnia:

- 29 kwietnia 2016 r.¹⁹ za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 r. W wyniku badań 22 próbek pobranej wody (18 w ramach monitoringu kontrolnego i 4 – monitoringu przeglądowego) pod względem bakteriologicznym, fizycznym i chemicznym, na podstawie sprawozdań laboratoryjnych z badania wody PPIS stwierdził, że jakość wody odpowiada warunkom określonym w załącznikach nr 1A, nr 2, nr 3A, nr 3B i nr 4 rjws i woda jest przydatna do spożycia przez ludzi.
- 30 grudnia 2016 r.²⁰ za okres od 1 stycznia do 30 grudnia 2016 r. W wyniku badań 33 próbek wody (28 w ramach monitoringu kontrolnego i pięciu – monitoringu przeglądowego) pod względem mikrobiologicznym, fizycznym i chemicznym stwierdzono przydatność wody do spożycia.

(dowód: akta kontroli str. 238-241)

3.3. Na terenie miasta Działdowo (jak podał Burmistrz), w latach 2015-2017 nie odnotowano problemów w zakresie zbiorowego zaopatrzenia mieszkańców w wodę. Nie podejmowano działań w celu poprawy jakości ujmowanej wody, gdyż działania te nie były potrzebne. Należały one do zadań Spółki, która odpowiadała m.in. także za uzdatnianie wody oraz za utrzymanie dobrej jakości wody wodociągowej.

W latach 2015-2017 (I kwartał) do Urzędu nie wpłynęły skargi dotyczące jakości wody wodociągowej.

(dowód: akta kontroli str. 227-229 i 243)

Urząd posiadał zatwierdzony przez Burmistrza „Plan zarządzania kryzysowego Gminy Miasto Działdowo”, uzgodniony ze Starostą Powiatu Działdowskiego w dniu 22 grudnia 2016 r. Poprzedni plan był uzgodniony 22 grudnia 2014 r. Dokument ten, uwzględniał zagrożenia dla sieci wodociągowej, w tym m.in. zakłócenia w dostawach wody wynikające m.in. ze zniszczenia, zanieczyszczenia istniejących ujęć wody i studni.

¹⁸ W tym 22 oceny w 2015 r., 33 – w 2016 r. i 6 ocen – do 30 marca 2017 r.

¹⁹ Data wpływu do Urzędu 13 maja 2016 r.

²⁰ Data wpływu do Urzędu 5 stycznia 2017 r.

Zgodnie z obowiązującym Regulaminem organizacyjnym Urzędu, zadania z zakresu zarządzania kryzysowego realizował Wydział Zarządzania Kryzysowego²¹. Zadania z zakresu obrony cywilnej i spraw obywatelskich obejmowały m.in. organizowanie i nadzorowanie przedsięwzięć związanych z zapewnieniem dostaw wody dla potrzeb ludności, zakładów pracy, likwidacji skażeń oraz dla celów przeciwpożarowych w warunkach specjalnych oraz nadzór nad ochroną i zabezpieczeniem ujęć wody.

Burmistrz, zarządzeniem z 9 stycznia 2008 r., powołał Miejski Zespół Zarządzania Kryzysowego, do zadań którego należała m.in. ocena występujących i potencjalnych zagrożeń mogących mieć wpływ na bezpieczeństwo publiczne

(dowód: akta kontroli str. 60-61 i 244-252)

Ustalone
nieprawidłowości

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły niepodjęcia przez Burmistrza działań w zakresie:

1. Egzekwowania od PGKiM wywiązania się z obowiązku niezwłocznego informowania o wszystkich awariach sieci wodociągowej oraz o wynikach badań jakości wody każdorazowo po wystąpieniu okoliczności mogących spowodować zmianę jej jakości. W okresie objętym kontrolą, Burmistrz nie był informowany przez PGKiM o podjętych i zaplanowanych działaniach naprawczych oraz harmonogramie ich realizacji w przypadkach awarii sieci wodociągowej oraz sytuacji, w których wystąpiły okoliczności mogące pogorszyć jakość wody.

(dowód: akta kontroli str. 230, 232)

Zgodnie z § 5 pkt 1 lit. c oraz pkt 7 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2015 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi²² (dalej: „rjws”) Burmistrz w przypadku awarii instalacji wodociągowej powinien być niezwłocznie poinformowany przez PGKiM o tych awariach, o działaniach podjętych i zaplanowanych przez ww. podmiot oraz o wynikach badań jakości wody prowadzonych każdorazowo po wystąpieniu okoliczności mogących spowodować zmianę jakości wody, w szczególności awarii i wymiany instalacji wodociągowej.

Jak wyjaśnił Burmistrz – z powodu błędnej interpretacji przepisów uważaliśmy, że PGKiM powinno przekazywać informacje głównie o dużych awariach związanych z długotrwałym wstrzymaniem dostaw wody. Dlatego też nie wymagano od PGKiM niezwłocznego przekazywania informacji o wszystkich awariach. Dotychczas nie wypracowano zasad na podstawie, których PGKiM informowałoby Burmistrza o awariach mających miejsce po godzinach pracy i w dniach wolnych od pracy. Nie wymagano od PGKiM form pisemnych w zakresie informowania o awariach sieci i urządzeń wodociągowych oraz o zaplanowanych i podjętych działaniach naprawczych dotyczących usuwania tych awarii, gdyż nie było takiej potrzeby. PGKiM jest właścicielem całej sieci i urządzeń wodociągowych i zgodnie z jego profilem działalności, a także zgodnie z warunkami określonymi w decyzji z 2002 r. – zezwolenia na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę, usuwanie awarii należy do jego zadań.

(dowód: akta kontroli str. 227-229)

2. Informowania, w badanym okresie, mieszkańców o jakości wody wodociągowej.

Zgodnie z § 24 pkt 1 w związku z § 23 ust. 1 rjws burmistrz był zobowiązany do informowania mieszkańców o jakości wody oraz przedstawiania na stronie internetowej Urzędu komunikatów o jakości wody uwzględniając obszar gminy, na który dostarczana jest woda podlegająca badaniom.

²¹ Poprzez Miejski Zespół Zarządzania Kryzysowego.

²² Dz. U. z 2015 r., poz. 1989

Jak wyjaśnili Burmistrz i Naczelnik Wydziału GW, nie odnotowano w tym okresie przypadków pojawienia się sytuacji zagrożenia zdrowia konsumentów wynikającego z nieodpowiedniej jakości wody. W wyniku błędnej interpretacji przepisów stwierdzono, że informowanie konsumentów o jakości wody należało do zadań PGKiM.

(dowód: akta kontroli str. 242, 227-229 i 231)

Ocena
częstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Opis stanu
faktycznego

4. Prawdliwość ustalania cen za wodę wodociągową

4.1. W badanym okresie, do Urzędu co roku wpływały wnioski składane przez PGKiM o zatwierdzenie taryf za zbiorowe zaopatrzenie w wodę (dalej: „taryfa”). I tak w dniu:

- 14 marca 2014 r. wpłynął wniosek dotyczący taryf obowiązujących od 24 maja 2014 r. do 23 maja 2015 r. tj. na 70 dni przed wejściem taryf w życie, zaś Rada Miasta podjęła uchwałę zatwierdzającą taryfy 24 kwietnia 2014 r., tj. w 41 dniu od złożenia wniosku przez PGKiM.
- 12 marca 2015 r. – wniosek o przedłużenie czasu obowiązywania taryf od 24 maja 2015 r. do 23 maja 2016 r., tj. na 72 dni przed wejściem taryf w życie, zaś Rada Miasta podjęła uchwałę zatwierdzającą przedłużenie okresu obowiązywania taryf 26 marca 2015 r., tj. po 15 dniach od wpływu wniosku.
- 15 marca 2016 r., tj. na 69 dni przed wejściem w życie taryf obowiązujących od 24 maja 2016 r. do 23 maja 2017 r. wniosek o zatwierdzenie nowych taryf. Rada Miasta podjęła uchwałę zatwierdzającą nowe taryfy 25 kwietnia 2016 r., tj. w 42 dniu od otrzymania wniosku.
- 15 marca 2017 r., tj. na 69 dni przed wejściem taryf w życie obowiązujących od 24 maja 2017 r. do 23 maja 2018 r. Rada Miasta podjęła uchwałę w sprawie zatwierdzenia nowych taryf 25 kwietnia 2017 r., tj. w 17 dniu od wpływu wniosku.

(dowód: akta kontroli str. 253)

Do wniosków o zatwierdzenie nowych taryf dołączano dokumenty i informacje, o których mowa w § 19 rozporządzenia Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków²³ (dalej: „rtwr”), w tym: taryfę dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz uzasadnienie wniosku. W uzasadnieniu wniosku o zatwierdzenie taryf zamieszczono m.in. informacje dotyczące: zakresu świadczonych usług i lokalnych uwarunkowań ich świadczenia, standardów jakościowych usług, w tym informację dotyczącą wpływu określonej taryfy na ich poprawę, spodziewanej poprawy jakości usług przy wprowadzeniu nowych metod alokacji kosztów, zmian warunków ekonomicznych w czasie obowiązywania taryf.

Do uzasadnienia wniosków o zatwierdzenie taryf dołączono:

- sprawozdania finansowe za poprzedni rok obrotowy wraz z opinią niezależnego biegłego rewidenta dotyczącego sprawozdania finansowego PGKiM,
- wieloletnie plany rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych,
- tabele stanowiące załączniki do wniosku, będące szczegółową kalkulacją cen i stawek opłat, które dotyczyły: porównania cen i stawek opłat taryfy

²³ Dz.U. z 2006 r. Nr 127, poz. 886 ze zm.

obowiązującej w dniu złożenia wniosku z cenami i stawkami opłat nowej taryfy dotyczącej zaopatrzenia w wodę (z podziałem na dwie grupy odbiorców, tj. gospodarstwa domowe i podobne oraz przemysł i usługi), ustalenia poziomu niezbędnych przychodów PGKiM, alokacji niezbędnych przychodów według taryfowych grup odbiorców w roku obowiązywania nowych taryf, współczynnika alokacji w roku obowiązywania nowych taryf, kalkulacji cen i stawek opłat za wodę, zestawienia przychodów według taryfowych grup odbiorców usług z uwzględnieniem wielkości zużycia oraz cen i stawek opłat w roku obowiązywania nowych taryf w złotych, skutków finansowych zmiany cen i stawek opłat za zaopatrzenie w wodę.

Do wniosku o przedłużenie czasu obowiązywania dotychczasowych taryf na okres od 24 maja 2015 r. do 23 maja 2016 r., dołączono wszystkie, wymagane art. 24 ust. 9b i 9c uzzw, informacje dotyczące zakresu świadczonych usług oraz warunków ekonomicznych uzasadniających przedłużenie czasu obowiązywania taryf.

(dowód: akta kontroli str. 353-399)

4.2. We wnioskach o zatwierdzenie ww. taryf zawarto wymagane elementy, tj: informacje ogólne o Spółce, rodzaje prowadzonej działalności, rodzaj i strukturę taryfy, taryfowe grupy odbiorców usług, rodzaje i wysokość cen i stawek opłat, warunki rozliczeń z uwzględnieniem wyposażenia nieruchomości w przyrządy i urządzenia pomiarowe, warunki stosowania cen i stawek opłat oraz standardy jakościowe obsługi odbiorców usług. Taryfy zawierały cenę za 1 m³ dostarczonej wody i stawkę opłaty abonamentowej na odbiorcę, w rozliczeniach prowadzonych w oparciu o wskazania: wodomierza głównego, wodomierza mierzącego ilość wody bezpowrotnie zużytej oraz wodomierza mierzącego ilości wody dostarczonej do lokalu w budynku wielolokalowym.

W taryfach nie skalkulowano stawki opłaty za przyłączenie do urządzeń wodociagowych, o której mowa w § 5 pkt 7 trwr, gdyż PGKiM nie pobierało takich opłat.

(dowód: akta kontroli str. 354-404)

4.3. W badanych latach, niezbędne przychody dla potrzeb obliczenia taryfowych cen i stawek opłat planowanych na dany okres obowiązywania taryf obejmowały, odpowiednio w okresie od:

- 24 maja 2014 r. do 23 maja 2015 r. – koszty eksploatacji i utrzymania w kwocie 2.034,2 tys. zł, w tym amortyzacja lub odpisy umorzeniowe 190,7 tys. zł. Marżę zysku ustalono na poziomie 61,0 tys. zł, zaś opłaty za korzystanie ze środowiska określono w kwocie 78,6 tys. zł.
- 24 maja 2016 r. do 23 maja 2017 r.²⁴ – koszty eksploatacji i utrzymania w kwocie 2.055,9 tys. zł, w tym amortyzacja lub odpisy umorzeniowe 201,1 tys. zł. Marżę zysku ustalono na poziomie 82,6 tys. zł, zaś należności nieregularne w kwocie 82,6 tys. zł. Wysokość opłaty za korzystanie ze środowiska – 75,9 tys. zł.
- 24 maja 2017 r. do 23 maja 2018 r. – koszty eksploatacji i utrzymania wynosiły 2.059,3 tys. zł, w tym amortyzacja lub odpisy umorzeniowe – 211,8 tys. zł. Marżę zysku ustalono na 18,7 tys. zł, zaś należności nieregularne w kwocie 0,5 tys. zł. Wysokość opłaty za korzystanie ze środowiska w kwocie 70,4 tys. zł.

W związku z tym, że pobór wody był objęty ważnym pozwoleniem wodnoprawnym, PGKiM nie ponosiło dodatkowych opłat w analizowanym okresie z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska.

(dowód: akta kontroli str. 254-399)

---

²⁴ Od 24 maja 2015 r. do 23 maja 2016 r. wnioskowano o przedłużenie na ten okres obowiązywania taryf z roku poprzedniego,

Łączna wysokość niezbędnych przychodów w taryfach na 2015 r., 2016 r. i 2017 r. była wyliczona w oparciu o wszystkie elementy określone w §8 ust. 1 oraz w §9 ust. 1–3 rtwr. W poszczególnych okresach obowiązujących taryf wartość niezbędnych przychodów została naliczona w następującej wysokości:

- 2.095,2 tys. zł - na okres od 24 maja 2014 r. do 23 maja 2015 r.,
- 2.147,7 tys. zł - od 24 maja 2016 r. do 23 maja 2017 r.,
- 2.078,5 tys. zł - od 24 maja 2017 r. do 23 maja 2018 r.

Od 2010 r. nie było przypadku realizacji inwestycji przez PGKiM w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę finansowanych z budżetu Miasta.

(dowód: akta kontroli str. 254-399)

4.4. Ceny 1 m³ wody wodociągowej wyliczone w poszczególnych taryfach wynosiły:

- 2,35 zł brutto za 1 m³ dla gospodarstw domowych i podobnych oraz 2,42 zł/1 m³ brutto dla przemysłu i usług w taryfie obowiązującej od 24 maja 2014 r. do 23 maja 2015 r., a następnie po przedłużeniu taryfy do 23 maja 2016 r.
- 2,39 zł brutto za 1 m³ dla gospodarstw domowych i podobnych oraz 2,45 zł/1 m³ brutto dla przemysłu i usług w okresie od 24 maja 2016 r. do 23 maja 2017 r.
- 2,43 zł brutto za 1 m³ dla gospodarstw domowych i podobnych oraz 2,49 zł/1 m³ brutto dla przemysłu i usług - od 24 maja 2017 r. do 23 maja 2018 r.

Spółka, zgodnie z §15 rtwr, zastosowała przepisy regulujące sposób kalkulacji cen. W badanym okresie podstawą do ustalenia ceny 1 m³ wody była wartość planowanych na rok obowiązywania nowych taryf niezbędnych przychodów w zł/rok oraz planowana wielkość zużycia wody w m³/rok. Obliczenie taryfowych cen nastąpiło przez podzielenie wartości rocznych planowanych niezbędnych przychodów dla danej taryfowej grupy odbiorców, pomniejszonej o koszty rozliczane w opłacie abonamentowej, przez odpowiadającą im planowaną roczną ilość wody. W taryfie nie uwzględniano obniżek ceny wody, w przypadkach dostarczania wody wodociągowej niespełniającej wymagań rjws.

(dowód: akta kontroli str. 254-399)

4.5. W okresie objętym kontrolą zysk wypracowany przez Spółkę został rozdysponowany uchwałami Zgromadzenia Wspólników PGKiM Spółka z o.o., zgodnie z zasadami wynikającymi z art. 191 § 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych²⁵ (ksh). I tak, zysk za:

- 2014 r. w kwocie 374,03 tys. zł – uchwałą z 25 maja 2015 r. został przeznaczony na podwyższenie kapitału zapasowego Spółki,
- 2015 r. w kwocie 438,83 tys. zł – uchwałą z 14 maja 2016 r. 238,83 tys. zł przeznaczono na podwyższenie kapitału zapasowego Spółki a 200 tys. zł na dywidendę,
- 2016 r. w kwocie 450,70 tys. zł – uchwałą z 26 czerwca 2017 r. podzielono następująco: 266,30 tys. zł – na podwyższenie kapitału zapasowego, 184,40 tys. zł – na nagrody dla pracowników. W tym samym dniu podjęto uchwałę o wypłacie dywidendy w kwocie 2.500 tys. zł z części środków zgromadzonych na kapitale zapasowym Spółki, który wynosił 4.170,66 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 405-408)

4.6. Zgodnie z obowiązującym regulaminem organizacyjnym Urzędu, do zadań Wydziału GKW należała²⁶ m.in. analiza i opiniowanie propozycji cen i stawek opłat za

²⁵ Dz.U. z 2016, poz.1578 j.t.

²⁶ W ramach nadzoru właścicielskiego.

usługi świadczone przez spółki, w przypadkach gdy organem właściwym do ich ustalania jest Burmistrz lub Rada Miasta.

W okresie objętym, kontrolą wnioski PGKiM o zatwierdzenie nowych taryf opłat za wodę wodociągową podlegały weryfikacji przez biegłego rewidenta, który analizował przedstawione w nich koszty pod względem celowości ich ponoszenia oraz zgodności ustalonych taryf z przepisami uzzw. We wszystkich opiniach, tj. z dnia 8 kwietnia 2014 r., 7 kwietnia 2016 r. i 20 marca 2017 r. biegły rewident stwierdził, że dane zawarte we wnioskach były opracowane zgodnie z obowiązującymi przepisami, zarówno w zakresie sporządzenia taryf, jak i danych stanowiących podstawę wprowadzenia nowych taryf.

(dowód: akta kontroli str. 54-56 i 409-422)

4.9. Obowiązujące w okresie objętym kontrolą taryfy weszły w życie odpowiednio w dniu: 24 maja 2014 r., 24 maja 2016 r., 24 maja 2017 r.²⁷ na podstawie uchwał Rady Miasta Działdowo, podjętych przed upływem 45 dni od dnia wpływu wniosku PGKiM o zatwierdzenie taryf.

W jednym przypadku Rada Miasta Działdowo podjęła, 26 marca 2015 r., uchwałę o przedłużeniu poprzedniej taryfy²⁸ na okres od 24 maja 2015 r. do 23 maja 2016 r.

(dowód: akta kontroli str. 423-460)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Izba zwraca uwagę, że wnioski o zatwierdzenie taryf były kierowane do Przewodniczącego Rady Miasta Działdowo, zaś Burmistrz otrzymywał je do wiadomości. Zgodnie z art. 24 ust. 2 i 4 uzzw adresem wniosków o zatwierdzenie taryf jest Burmistrz, który sprawdza czy taryfy i plan zostały opracowane zgodnie z przepisami ustawy oraz weryfikuje koszty, o których mowa w art. 20 ust. 4 pkt 1 ustawy pod względem celowości ich ponoszenia.

Burmistrz wyjaśnił, że *nie zwrócił uwagi Prezesowi Zarządu Spółki na niewłaściwego adresata, gdyż we wzorze wniosku o zatwierdzenie taryfy jest wskazana rada gminy i że do tej pory nie budziło to żadnych zastrzeżeń.*

Zdaniem Izby, jedynym adresem przedmiotowego wniosku jest Burmistrz, gdyż to on, przed przekazaniem go do Rady Miasta, ma ustawowy przywilej, jak również obowiązek zweryfikowania wniosku i jego zatwierdzenia. Do wyłącznej kompetencji Burmistrza należy sprawdzenie, czy taryfy i plan zostały opracowane zgodnie z przepisami ustawy i weryfikowanie kosztów pod względem celowości ich ponoszenia. Dopiero po zweryfikowaniu i zatwierdzeniu wniosku, Burmistrz (w formie projektu uchwały) wnosi go do Rady Miasta. NIK zwraca uwagę, że przekazywanie wniosku Przewodniczącemu Rady Miasta przed jego weryfikacją jest niewłaściwe.

(dowód: akta kontroli str. 254, 297, 310, 352 i 400-404)

Ocena
częstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

²⁷ W związku z rozstrzygnięciem nadzorczym Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, Rada Miasta w dniu 18 maja podjęła uchwałę w sprawie zmiany uchwały z 30 marca 2017 r. Wojewoda Warmińsko-Mazurski w rozstrzygnięciu nadzorczym z dnia 26 kwietnia 2017 r. stwierdził nieważność załącznika do tej uchwały, kwestionując stosowanie różnych stawek abonamentowych w tej samej grupie taryfowej. PGKiM pismem z 10 maja 2017 r. wystąpiło do Rady Miasta o zmianę zakwestionowanej przez wojewodę uchwały, a pismem z 18 maja 2017 r. – zgłosiło zmiany do wniosku taryfowego. W zweryfikowanym załączniku wprowadzono podział na cztery (zamiast dwóch) taryfowe grupy w zależności od sposobu rozliczenia (co miesiąc lub co dwa miesiące).

²⁸ t.j. taryfy obowiązującej od 24 maja 2014 r. do 23 maja 2015 r.

IV. Wnioski

Wnioski
pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²⁹, wnosi o:

- 1) Egzekwowanie od PGKiM niezwłocznego informowania o wszystkich awariach sieci wodociągowej, o podjętych i zaplanowanych działaniach naprawczych oraz o wynikach badań jakości wody w przypadkach wystąpienia sytuacji, w których wystąpiły okoliczności mogące ją pogorszyć.
- 2) Informowanie mieszkańców o jakości wody do spożycia, z uwzględnieniem obszaru gminy, na który dostarczana jest woda podlegająca badaniom.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania
uwag i wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Olsztyn, dnia 28 lipca 2017 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Olsztynie
Dyrektor
Z up. Piotr Górny
Wicedyrektor

Kontroler
Anna Brewka
doradca techniczny

.....
podpis

.....
podpis

²⁹ Dz.U. z 2017 r. poz. 524